De Europese richtlijn over transparante arbeidsvoorwaarden

Jan Cremers - Tilburg Law School

Achtergrond

Het betreft een herziening van Richtlijn 91/553/EEC

Vakbondsconsulenten en andere mensen werkzaam in het veld hebben die oude richtlijn vaker betitelt als de slechts geïmplementeerde richtlijn ooit.

De herziene richtlijn

Doelstelling is het promoten van meer voorspelbare en zekere arbeidsvoorwaarden

Het schriftelijk bewijs van een arbeidsrelatie kan door inspecties en vakbonden gebruikt worden om arbeidsvoorwaarden te controleren en onrechtmatigheden of zwartwerk op te sporen.

Voor de betrokkenen zelf

Doelstelling:

- Helderheid over de essentiële rechten en arbeidsvoorwaarden
- Zicht op mogelijkheden verhaal te halen en de toegang tot de rechtsgang
- Verbod op nadelige behandeling
- Naleving houdt niet op bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst
- Adequate informatie bij het oppakken van werk in een andere lidstaat

Inhoudelijk

Enkele artikelen:

- Het recht geïnformeerd te worden over de essentiële onderdelen van de rechtspositie (artikel 4)
- Bij detachering in een andere lidstaat dient o.a. duidelijk te zijn tegen welk loon, toeslagen en vergoedingen (artikel 7)
- Niet-naleven kan worden aangeklaagd bij een bevoegd orgaan: arbeidsinspectie of speciale instantie (artikel 15.1)
- Inbreuk moet worden aangepakt (art.16).

Nationale omzetting België

België heeft nieuwe strafrechtelijke sancties toegevoegd aan het Sociaal Strafwetboek. Zie: https://werk.belgie.be/nl/nieuws/wet-van-7-oktober-2022-houdende-gedeeltelijke-omzetting-van-richtlijn-eu-20191152-van-het

Sociale partners hebben een cao afgesloten (nr. 161): https://cnt-nar.be/sites/default/files/documents/nl/cao-161_1.pdf

Nationale omzetting Nederland

Nederland heeft in juni 22 wetswijzigingen opgesteld die enigszins verdekt terug zijn te vinden in meerdere bestaande wetten. Zie: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2022-277.html

Sociale partners komen in het stuk niet voor.

Er zijn geen nieuwe sancties geïntroduceerd bij niet-naleven.

Kanttekeningen

Implementatie had beter gekund.
- Onder de ‘oude’ richtlijn had bijvoorbeeld in Ierland de vakbeweging al de mogelijkheid werkers te ondersteunen bij het opstellen van een klacht voor de ‘Rechtscommissaris’, een ombudsman die klachten behandelde.
- In Zweden bestond een klachtenregeling met conflictregeling tussen vakbonden en de werknemer.

Aanknopingspunten IVR

- Omzetting in nationaal recht moet geschieden in overleg met de sociale partners.
- In de praktijk wordt voor het bijstaan en ondersteunen bij het indienen van een klacht allereerst gedacht aan vertegenwoordigers in de onderneming.
- Informatie over de verschillende onderdelen die schriftelijk moet worden verstrekt kan aan belang winnen.

Positie van de vakbeweging

Vakbonden blijven op afstand, echter, zij kunnen vragen om:

- Betrokkenheid bij de nationale omzetting in de praktijk
- Notificatie bij niet-naleving
- Als ‘derde partij’ ondersteunen bij het navragen van ontbrekende informatie
- Ondersteuningsmogelijkheid bij geschillen